

แบบองค์ประกอบพื้นฐานของ แบบองค์ประกอบพื้นฐานของการนำเสนอบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ

๑. ชื่อ Smart Farmer ต้นแบบ นายอนุชา ทุ่มสุข

๒. Smart Farmer ต้นแบบ สาขา กระบือ

๓. “คำจำกัดความ”

“อีสานพลัดถิ่น มีกินวิถีพอเพียง แหล่งเที่ยวกระบือไทย งามวิไลผ้าทอมือ”

๔. ความรู้เฉพาะสาขา

๔.๑.๑ ได้รับรางวัลเป็นเกษตรกรอาชีพเลี้ยงสัตว์ดีเด่นระดับเขต ลำดับที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๙ และกลุ่มยังได้รับรางวัลอีกมากมาย

๔.๑.๒ ทางกลุ่มได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสระแก้ว เป็น ๘ หมู่บ้านนำร่องของประเทศไทย โดยมีนายอนุชา ทุ่มสุข เป็นผู้ดูแลกลุ่มฯ ผสานกับหน่วยงานต่างๆ

๔.๑.๓ มีต่างชาติและประชาชนทั่วไปเข้ามาศึกษาดูงาน และเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงภูมิปัญญาไทยดั้งเดิม

๔.๒. การจัดการปัจจัยการผลิต

การผสมพันธุ์กระบือจะผสมตลอดปี โดยปล่อยพ่อพันธุ์ให้คุมฝูงแม่กระบือ และให้มีการผสมพันธุ์ตามธรรมชาติ เพื่อความสมบูรณ์พันธุ์

๔.๓ การผลิต/การเลี้ยง

การเริ่มเลี้ยงควายเกิดจาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงพระราชทานกระบือ จำนวน ๒๕ ตัวให้กับเกษตรกรบ้านใหม่ไทยพัฒนา และได้จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนชื่อว่า “กลุ่มธนาคารโครงการใช้ควายไถนา” บ้านใหม่ไทยพัฒนา โดยมีสมาชิกเริ่มแรก จำนวน ๒๕ ราย ปัจจุบัน มีสมาชิก ๔๐ ราย และควายเพิ่มเป็น ๑๐๗ ตัว

๔.๔ การแปรรูป/การเพิ่มมูลค่า

ภายในกลุ่มมีฐานการเรียนรู้ ดังนี้

๔.๔.๑ ฐานการยาลาน โดยนำขี้ควายมาผสมกับน้ำใส่ในกระถัง จากนั้นก็ใช้เท้ายาคลุกเคล้าขี้ความกับน้ำให้เข้ากัน จากนั้นก็เทราดลงพื้นดินแล้วใช้ไม้กวาดดอกหญ้ากวาดขี้ควายให้กระจายไปทั่วลานตากข้าว จากนั้นก็จะทิ้งไว้ ๒-๓ วัน เพื่อให้ขี้ควายโดนแดดจะได้เชื้อที่ตัวแห้งเป็นผิวเรียบให้สามารถตากข้าวเปลือกได้ ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้มีมาตั้งแต่โบราณ แต่พอถึงยุคปัจจุบันชาวนาส่วนใหญ่เอาง่ายและเอาสะดวกเชื่อว่า โดยไปซื้อฝ้ายที่เป็นตาข่ายมาปูตากข้าวเปลือก

๔.๔.๒ ฐานตีข้าวหรือนวดข้าว เป็นการนวดข้าวแบบโบราณดั้งเดิม วิถีชีวิต ยังพอมิให้เห็นบ้าง ทุกวันนี้รถเกี่ยวพร้อมนวดข้าวในตัว วิถีชีวิตของชนบท เป็นการดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย พอเพียง เพื่อให้ข้าวเปลือกหลุดออกจากรวงข้าวโดยการตีข้าวหรือฟาดข้าว ด้วยการใช้อ้อยตีข้าว

๔.๔.๓ ฐานสีข้าว-ตำข้าว ใช้แรงคนหมุนไปมาให้ข้าวเปลือกไหลลงไปกระทบกับไม้ท่อนล่าง เพื่อกะเทาะเปลือกข้าวออกมา แล้วเอากระดิ่งมาร่อนอีกที เพื่อแยกข้าวสารกับส่วนที่เป็นแกลบ หรือ เมล็ดข้าวที่ลีบ หรือ ฝ่อ ออกจากกัน นอกจากเครื่องสีข้าวแบบโบราณแล้ว อีกวิธีที่เป็นการทำให้ได้เมล็ดข้าวออกมา นั่นคือ การตำข้าวด้วยครก และ สาก ขนาดใหญ่แบบโบราณ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งวิถีชีวิตของชาวนา และชาวบ้านแบบดั้งเดิม

๔.๔.๔ ฐานทำปุ๋ยหมัก เป็นการนำเอาเศษผักมาทำน้ำหมัก และนำเอามูลกระบือมาทำเป็นปุ๋ยในนาข้าวเพื่อลดต้นทุน

๔.๔.๕ ฐานบ่อแก๊สชีวภาพ

๔.๔.๖ รับชมควายแสนรู้

๔.๔.๗ ฐานทอผ้าไหม/จักรสาน

๔.๕ การตลาด

ทางกลุ่มเกษตรกรฯ ได้มีขายสินค้า OTOP เพื่อขายในหมู่บ้านของกลุ่มเกษตรกร เช่น ผ้าทอมือ เครื่องจักรสาน ปลุกผักสวนครัว และมีการจัดตั้งร้านกาแฟ พร้อมทั้งยังมีบ้านพักสำหรับผู้สนใจมาดูงานและนักท่องเที่ยว

๕. ข้อมูลทั่วไปของ Smart Farmer ต้นแบบและการติดต่อ

○ นาย ○นาง ○นางสาว ○ อื่นๆ.....(ระบุ).... ชื่อ.....อนุชา.....นามสกุล.....ทุมสุข..... อายุ .....๕๗.....ปี
ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน บ้านเลขที่.....๑๖๗.....หมู่ที่.....๖...ชื่อบ้าน.....บ้านใหม่ไทยพัฒนา.....ตำบล.....หนองตะเคียน
บอนอำเภอ..วัฒนานคร.....จังหวัด...สระแก้ว...รหัสไปรษณีย์...๒๗๑๖๐.... โทรศัพท์เคลื่อนที่.....๐๘๙-
๒๕๓๑๓๕๙.....

อื่นๆ (ถ้ามี)..... -.....

๖. ข้อมูลผู้ถอดบทเรียน

นางภูษนิษา กาญจนโกมล ตำแหน่ง นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์
หน่วยงาน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสระแก้ว โทร ๐๓๗-๒๕๘๐๓๙ หรือ ๐๘๐-๑๕๓๖๒๖๕